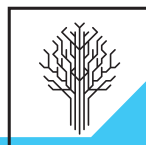

PAKIET STARTOWY

PORADNIK DLA
NOWO POWSTAŁYCH
ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH

ABC III SEKTORA

zespół poradnik.ngo.pl

Stowarzyszenie
Klon/Jawor

ABC III sektora

ABC III sektora

© Stowarzyszenie Klon/Jawor

Przedruki lub przenoszenie całości lub części tej publikacji na inne nośniki możliwe wyłącznie za zgodą właściciela praw autorskich.

AUTORZY

zespół poradnik.ngo.pl

(aktualizacja II wydania: Monika Chrzczonowicz, Krzysztof Śliwiński)

REDAKCJA, KOREKTA

Renata Niecikowska, Olga Ślifirska

SKŁAD

Laszuk, Hegman^{K+S}

WYDAWCA

Stowarzyszenie
Klon/Jawor

Stowarzyszenie Klon/Jawor

ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa

tel. 22 828 91 28

klon.org.pl

portal organizacji pozarządowych ngo.pl

Stowarzyszenie Klon/Jawor jest członkiem Sieci SPLOT.

Niniejsza publikacja powstała z zachowaniem wszelkiej staranności o rzetelność, jednak wydawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki zastosowania się do zamieszczonych porad.

ISBN 978-83-62310-84-5

Warszawa 2018

PAKIET STARTOWY

**PORADNIK DLA
NOWO POWSTAŁYCH
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH**

**Autorzy:
zespół poradnik.ngo.pl**

Stan prawny: 1.08.2018

wydanie II

**Stowarzyszenie
Klon/Jawor**

Warszawa 2018

SPIS TREŚCI

Wstęp	6
I. Co trzeba wiedzieć o organizacjach pozarządowych	9
1. Czym jest organizacja pozarządowa, co daje jej zarejestrowanie	9
2. Słowniczek pojęć ważnych dla organizacji wynikających z ustawy o pożytku	12
II. Podstawy prawne działania organizacji, najważniejsze obowiązki	17
1. Jakie akty prawne koniecznie trzeba znać	17
Prawo o stowarzyszeniach	17
Ustawa o fundacjach	19
Ustawa o pożytku	20
Ustawa o sporcie	21
Ustawa o Narodowym Instytucie Wolności	22
2. Jakie są podstawy prowadzenia stowarzyszenia lub fundacji, obowiązki organizacji	23
Dokumenty	23
Zgodność działań ze statutem	26
Uchwały, protokoły i regulaminy	28
Kontrola i nadzór	28
Informacja publiczna	29
Ochrona danych osobowych (RODO)	31
Ustawa o „praniu pieniędzy”	32
3. Obowiązki księgowo organizacji	33
Księgowość w organizacji	33
Księgi rachunkowe, sprawozdania	36
Polityka rachunkowości	37
Gotówka w organizacji	38
Audyt	38
4. Organizacja pozarządowa a podatki, o jakich terminach trzeba pamiętać	39
Podatki	39
Jednolity plik kontrolny (JPK)	41
Roczne rozliczenie podatku dochodowego	42
Roczne rozliczenie podatku „od pracowników”	43
Księgowe zamknięcie roku	44
5. Obowiązki sprawozdawcze	45
Sprawozdanie finansowe	45
Sprawozdanie z działalności	47
Sprawozdania – obowiązki OPP	48

Inne sprawozdania	48
Organizacje pozarządowe. Terminy rocznych sprawozdań (infografika)	49
III. Finansowanie działań, współpraca z administracją, status OPP	53
1. Z czego finansować działania, projekty	53
Składki	53
Dotacje (granty)	54
Darowizny	55
1% podatku	57
Działalność odpłatna	58
Działalność gospodarcza	59
Inne źródła	61
2. Czy warto i jak współpracować z władzami (np. samorządem)	64
Współpraca merytoryczna i finansowa	64
Rady działalności pożytku publicznego	67
3. Co daje i do czego zobowiązuje status organizacji pożytku publicznego (OPP)?	68
Uzyskanie statusu, obowiązki	68
Przywileje	71
Utrata statusu OPP, kontrola	72
IV. Praktyczne wskazówki	75
1. Jak zaangażować wolontariuszy do działań organizacji	75
2. Jak promować organizację	78
3. Czym jest projekt w organizacji	83
4. O czym warto pamiętać na co dzień	87
5. Jakich błędów należy unikać w prowadzeniu organizacji	90
V. Wybrane wzory pism, umów, uchwał	95
1. Co zawiera uchwała organizacji pozarządowej (infografika)	95
2. Umowa użyczenia lokalu	96
3. Pełnomocnictwo na walne zebranie stowarzyszenia	97
4. Porozumienie z wolontariuszem	98
5. Uchwała o zmianie statutu	101
6. Uchwała o zmianie władz	103
7. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego organizacji	105
8. Uchwała o wyborze pełnomocnika do podpisywania umów z członkami zarządu	108
Organizacje pozarządowe mają wiele obowiązków.	
Pamiętaj o nich! (infografika)	110

WSTĘP

Właśnie zarejestrowaliście stowarzyszenie, fundację w Krajowym Rejestrze Sądowym. Co dalej? Co powinniście zrobić? O czym powinny wiedzieć osoby kierujące organizacją? Jakie pułapki formalne czyhają na „młode” organizacje? O jakich obowiązkach nie można zapomnieć? Jakie uprawnienia ma organizacja? Jak dokumentować działania organizacji? O tym wszystkim piszemy w „Pakiecie startowym”.

„Pakiet startowy” to wiedza w pigułce. Oprócz najważniejszych obowiązków i terminów, których nie można przegapić, znaleźć w nim można również wskazówki, czym jest projekt w organizacji oraz podpowiedzi, jak się promować, aby nowe stowarzyszenie/fundacja zaistniało w świadomości publicznej jako wartościowe przedsięwzięcie społeczne, które warto wspierać.

Czytając dowiesz się m.in.:

- dlaczego aktywistom i społecznikom „opłaca się” zarejestrować organizację pozarządową,
- które akty prawne trzeba znać obowiązkowo,
- dlaczego tak ważny jest statut organizacji i o jakie dokumenty organizacja powinna zadbać,
- jakie terminy są kluczowe w „życiu” organizacji,
- co zrobić, aby zyskać dobrą opinię – jak się promować,
- czy warto starać się o status organizacji pożytku publicznego (OPP),
- czy warto dogadywać się z samorządem i na jakich zasadach,
- skąd brać pieniądze na projekty,
- czym jest projekt i jak go tworzyć,
- o czym pamiętać przy sporządzaniu uchwał,
- jakich błędów unikać w prowadzeniu organizacji.

Jeśli masz poczucie, że któreś zagadnienie z nie jest omówione wystarczająco szczegółowo, skorzystaj z serwisu **poradnik.ngo.pl**. Znajdziesz w nim wzory pism, dokumentów i umów (także innych niż te, których wzory zostały zamieszczone na końcu „Pakietu startowego”).

Droga Czytelniczko, drogi Czytelniku – zapraszamy do lektury. Zarejestrowaliście organizację – do dzieła! Życzymy owocnej działalności społecznej!

Zespół **poradnik.ngo.pl**

SKRÓTY NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANE W TEKŚCIE

KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

ministerstwo ds. zabezpieczenia społecznego – Ministerstwo (Rodziny), Pracy i Polityki Społecznej

NIW – Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

OPP – organizacja mająca status pożytku publicznego

podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku – tzw. organizacje kościelne, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielnie socjalne, nie działające dla zysku spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami

RDPP – Rada Działalności Pożytku Publicznego

sfery pożytku publicznego – obszar zadań publicznych wskazanych w art. 4 ust. 1 ustawy o pożytku

US – urząd skarbowy

ustawa o pożytku – ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

CZY WIESZ, ŻE?

W Polsce zarejestrowanych jest 106 tys. stowarzyszeń oraz 20 tys. fundacji. Co roku rejestruje się ok. 5 tys. nowych organizacji.*

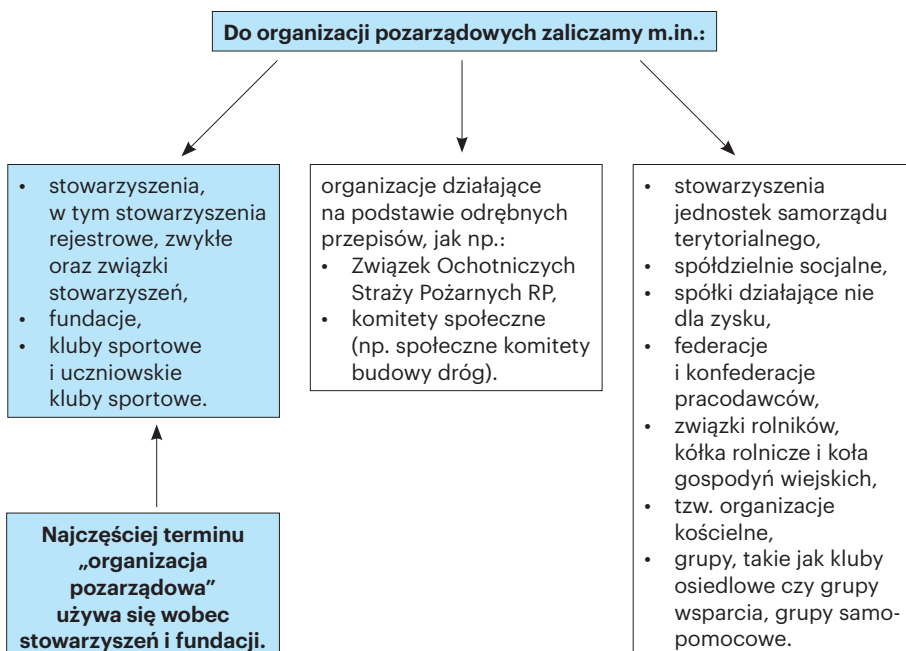
* Źródło: Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor, więcej: fakty.ngo.pl.

I. CO TRZEBA WIEDZIEĆ O ORGANIZACJACH POZARZĄDOWYCH

Organizacje pozarządowe (ang. *non governmental organization*, w skrócie – NGO) to wszystkie podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku. Charakterystyczną cechą organizacji pozarządowych jest więc brak powiązań z władzą publiczną (często tak tłumaczy się nazwę: organizacje pozarządowe).

1. CZYM JEST ORGANIZACJA POZARZĄDOWA, CO DAJE JEJ ZAREJESTROWANIE

W Polsce pojęcie to definiuje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która wprowadza rozszerzoną definicję organizacji pozarządowych jako podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego (patrz rozdział I.2.).

The logo for ngo.pl, featuring the text "ngo.pl" in white lowercase letters on a black square background.

ngo.pl

Portal
organizacji
pozarządowych

Masz pomysł na promocję?
Chcesz dotrzeć do pozarządowych
odbiorców i do urzędników?

Reklamuj się w portalu ngo.pl!

Możesz:

- **zamieścić banner na największym pozarządowym portalu**
- **wysłać informację w nagłówku newslettera**

Dzięki ngo.pl informacja
o Twoich działaniach
dotrze do wielu odbiorców.

Sprawdź nas!

Jeśli masz pytania
(jak to zrobić, ile to kosztuje)
napisz: reklama@portal.ngo.pl

Nowoczesne poradniki dla stowarzyszeń i fundacji oraz osób zajmujących się działalnością społeczną.

SIĘGNIJ PO ABC

Poradniki z serii ABC III SEKTORA to połączenie ponad 18 lat praktyki w doradzaniu organizacjom pozarządowym z wiedzą ekspertów – specjalistów w zakresie zarządzania, finansów, prawa dotyczącego organizacji pozarządowych oraz współpracy z administracją.

W SERII UKAZAŁY SIĘ TYTUŁY:

Dotacja od administracji publicznej dla organizacji (dwie części)

Finanse organizacji pozarządowej. Co każdy zarząd powinien o nich wiedzieć

Dotacja od administracji publicznej. Wniosek, umowa, sprawozdanie

Mocni w promocji. Podręcznik dla organizacji pozarządowych

Działalność odpłatna organizacji pozarządowych. Praktyczny poradnik

Ludzie w organizacji pozarządowej. Jak zarządzać zasobami ludzkimi

Ochrona danych osobowych w organizacji pozarządowej.

Podstawowe informacje o RODO

JAK ZAMAWIAĆ?

Poradniki ABC III SEKTORA oraz inne wydawnictwa Stowarzyszenia Klon/Jawor można zamawiać w sklepie internetowym **sklep.ngo.pl**. Zapraszamy na pozarządowe zakupy!